



Rabbi Jay & Ilana Kelman



Teshuva in Tanakh

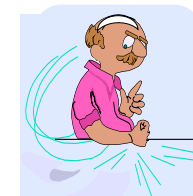
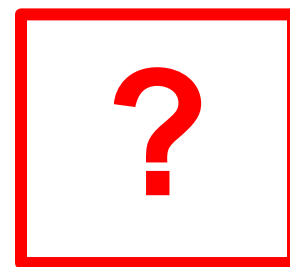
Haftarot & Torah Reading of Yamim Noraim

Sept 8: Book of Yonah
Haftarah for Minchah on Yom Kippur

Sept 15: Parashat Teshuvah
Devarim 30, 1-10.
Parashat HaShavua, last Shabbat of 5782

Sept 22: Yirmeyahu 31
Haftara for Rosh Hashanah

Sept 29: Hoshea 14, 2-10
Haftarah for Shabbat Shuvah



Intertextuality

Contextuality

Text



Teaching Jewish Prayer

www.tefilah.org

Beni Gesundheit

Beni.gesundheit@tefilah.org

Susan Suna, Audrey Samuels

Talmud Megila 31a:

On Rosh Hashana...the haftara
'Ephraim is a dear son to me'
(Jeremiah 31) is read

מסכת מגילה ל"א ע"א:

בראש השנה ... ומפטירין

'הבן יקיר לי אפרים...' (ירמיה ל"א)

Rashi: Ephraim is a dear son to me, because "I constantly remember him, I will have compassion on him."

רש"י: הבן יקיר לי אפרים - משום 'זכור אזכרנו רחם ארחמנו'.

Bigdei Yesha (Orach Chaim paragraph 601, 1)

And we can also learn that according to most of the interpreters of the midrash regarding the final redemption that will be speedily in our days, the reason for reading this haftara is to fulfill the verse 'I remember him ceaselessly' for us and decree for us on this Rosh Hashana that it will be a year of redemption. Amen, may it be His will.

בגדי ישע (או"ח סי' תר"א, א)
ועי"ל שיש רוב מפרשים במדרש דקאי אגאולה אחרונה שיהיה במהרה בימינו, לכך קורין כדי לקיים בנו מקרא שכתוב 'זכור אזכרנו עוד' ויגזור עלינו בר"ה הזו שנת גאולה אכ"ר:

Teshuva – key word (noted 12 times in the chapter)

"תשובה" – מילה מנחה (12 בפרק)



(א) כֹּה אָמַר ה' מֵצֵא חֵן בְּמַדְבַּר עִם שְׂרִידֵי חֶרֶב הַלֹּחֵד לְהַרְגִיעוֹ יִשְׂרָאֵל: (ב) מֵרְחוֹק ה' נִרְאָה לִי וְאֶהְבֶּת עוֹלָם אֶהְבֶּתִיךָ עַל כֵּן מִשְׁכַּתִּיךָ חֹסֵד: (ג) עוֹד אֲבַנְךָ וּנְבִנִית בְּתוֹלֵת יִשְׂרָאֵל עוֹד תַּעֲדִי תַפִּיךָ וַיֵּצֵאת בְּמַחֹל מִשְׁחָקִים: (ד) עוֹד תִּטְעִי כְרָמִים בְּהָרֵי שְׁמֶרוֹן נִטְעוּ נִטְעִים וַחֲלָלוּ: (ה) כִּי יֵשׁ יוֹם קָרָאוּ נֹצְרִים בְּהָר אֶפְרַיִם קוֹמוּ וְנַעֲלֶה צִיּוֹן אֵל ה' אֱלֹהֵינוּ: פ (ו) כִּי כֹה אָמַר ה' רִנּוֹ לִיעֲקֹב שְׂמַחָה וְצַהֲלוּ בְּרֹאשׁ הַגּוֹיִם הַשְׂמִיעוּ הַלְלוּ וְאָמְרוּ הוֹשֵׁעַ ה' אֶת עַמְּךָ אֶת שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל: (ז) הֲנִנִי מִבֵּיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ צָפוֹן וְקִבְּצֵתִים מִיַּרְדֵּן אֶרֶץ בְּסָ עוֹר וּפֶסֶח הָרֶה וַיִּלְדֹת יַחַדוּ קָהֵל גְּדוֹל וַיֵּשְׁבוּ הִנֵּה: (ח) בְּבָבִי יָבֹאוּ וּבִתְחִנּוּנִים אוֹבִילִם אוֹלִיכִם אֵל נַחֲלֵי מַיִם בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל לֹא יִכְשְׁלוּ בָּהּ כִּי הֵייתִי לְיִשְׂרָאֵל לְאֵב וְאֶפְרַיִם בְּכָרִי הוּא: ס (ט) שָׁמְעוּ דְבַר ה' גּוֹיִם וְהִגִּידוּ בְּאֵיִם מִמֶּרְחָק וְאָמְרוּ מִזֶּרֶה יִשְׂרָאֵל יִקְבְּצֵנוּ וְשִׁמְרוּ כְרַעַה עֲדָרוֹ: (י) כִּי פָדָה ה' אֶת יַעֲקֹב וַיִּגְאֹלוּ מִיַּד חֶזֶק מִמֶּנּוּ: (יא) וַיָּבֹאוּ וְרִנְנוּ בְּמָרוֹם צִיּוֹן וְנִהְרָו אֵל טוֹב ה' עַל דָּגָן וְעַל תִּירֵשׁ וְעַל יֵצְהָר וְעַל בְּנֵי צֹאן וּבָקָר וְהִיִּתָּה נֶפֶשׁ בְּגֹן רוּחַ וְלֹא יוֹסִיפוּ לְדַאֲבָה עוֹד: (יב) אַז תִּשְׂמַח בְּתוֹלָה בְּמַחֹל וּבַחֲרִים וּזְקָנִים יַחַדוּ וְהִפְכַתִּי אֲבָלָם לִשְׂשׂוֹן וְנַחֲמַתִּים וְשִׂמְחַתִּים מִיָּגוֹם: (יג) וְרוּיִתִי נֶפֶשׁ הַכֹּהֲנִים דָּשָׁן וְעַמִּי אֶת טוֹבִי יִשְׁבְּעוּ נְאֻם ה': ס (יד) כֹּה אָמַר ה' קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רַחֵל מִבְּכָה עַל בְּנֵיהָ מֵאַנְהָה לְהַנְחִים עַל בְּנֵיהָ כִּי אֵינְנוּ: ס (טו) כֹּה אָמַר ה' מִנְעִי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעֵינֶיךָ מִדְּמָעָה כִּי יֵשׁ שֹׁכֵר לְפַעֲלֶתְךָ נְאֻם ה' וַיֵּשְׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב: (טז) וַיֵּשׁ תַּקְוָה לְאַחֲרֵיתֶךָ נְאֻם ה' וַיֵּשְׁבוּ בָנִים לְגִבּוֹלָם: ס (יז) שְׁמוֹעַ שְׁמַעְתִּי אֶפְרַיִם מֵתַנּוּדָד יִסְרַתְנִי וְאוֹסֵר כְּעַגֹּל לֹא לְמַד הַשִּׁבְנִי וְאַשׁוּבָה כִּי אֶתָּה ה' אֱלֹהֵי: (יח) כִּי אַחֲרֵי שׁוּבִי נַחֲמַתִּי וְאַחֲרֵי הוֹדְעֵי סַפְקַתִּי עַל יַרְדֵּן בְּשֵׁתִי וְגַם נִכְלַמְתִּי כִּי נִשְׂאֵתִי חֲרַפְתִּי נְעוּרַי: (יט) הַבֵּן יִקְרֵי לִי אֶפְרַיִם אִם יֶלֶד שְׁעִשְׁעִים כִּי מִדֵּי דַבְּרֵי בּוֹ זָכַר אֲזַכְּרֶנּוּ עוֹד עַל כֵּן הִמוּ מַעִי לֹו רַחֵם אֲרַחֲמֶנּוּ נְאֻם ה': ס (כ) הַצִּיבִי לְךָ צִינִים שְׂמִי לְךָ תַמְרוּרִים שְׂתִי לְבַבְךָ לְמַסְלָה דֶרֶךְ הַלְכַתִּי הִלַכְתָּ שׁוּבִי בְּתוֹלֵת יִשְׂרָאֵל שׁוּבִי אֵל עֲרִיף אֱלֹהֵי: (כא) עַד מָתִי תִתְחַמְקִין הַבַּת הַשׁוֹבֶבָה כִּי בָרָא ה' חֲדָשָׁה בְּאֶרֶץ נִקְבָה תִסּוּבֵב גִּבְר: ס (כב) כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד יֵאמְרוּ אֶת הַדְּבַר הַזֶּה בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וּבְעָרֶיהָ בְּשׁוּבֵי אֶת שְׁבוֹתָם יִבְרַכְךָ ה' נוֹה צֶדֶק הַר הַקֹּדֶשׁ: (כג) וַיֵּשְׁבוּ בַּהּ יְהוּדָה וְכָל עָרֶיהָ יַחַדוּ אֶפְרַיִם וְנִסְעוּ בְּעֶדֶר: (כד) כִּי הָרוּיִתִי נֶפֶשׁ עֵיפָה וְכָל נֶפֶשׁ דְּאָבָה מְלֹאֲתִי: (כה) עַל זֹאת הִקִּיצְתִּי וְאַרְאָה וּשְׁנַתִּי עָרְבָה לִי: ס (כו) הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם ה' וְזָרַעְתִּי אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת בֵּית יְהוּדָה זָרַע אָדָם וְזָרַע בְּהֵמָה: (כז) וְהָיָה כַּאֲשֶׁר שָׁקַדְתִּי עֲלֵיהֶם לְנַתּוֹשׁ וּלְנַתּוֹץ וּלְהַרְסֵם וּלְהַאֲבִיד וּלְהַרְעֵם כֵּן אֲשַׁקֵּד עֲלֵיהֶם לְבָנוֹת וּלְנִטּוֹעַ נְאֻם ה': (כח) בְּיָמִים הָהֵם לֹא יֵאמְרוּ עוֹד אֲבוֹת אֲכָלוּ בֶסֶר וּשְׁנֵי בָנִים תַּקְהִינָה: (כט) כִּי אִם אִישׁ בְּעוֹנוֹ יָמוּת כָּל הָאָדָם הָאֲכָל הַבֶּסֶר תַּקְהִינָה שְׁנָיו: ס (ל) הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם ה' וְכָרַתִּי אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת בֵּית יְהוּדָה בְּרִית חֲדָשָׁה: (לא) לֹא כְּבְרִית אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת אֲבוֹתָם בְּיוֹם הַחֲזוּקֵי בְיָדָם לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר הֵמָּה הִפְרוּ אֶת בְּרִיתִי וְאֲנֹכִי בְּעֵלְתִּי בְּסָ נְאֻם ה': (לב) כִּי זֹאת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֲכַרַת אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַיָּמִים הָהֵם נְאֻם ה' נָתַתִּי אֶת תּוֹרַתִּי בְּקֶרֶבְסִי וְעַל לִבִּי אֲכַתְּבֶנָּה וְהֵייתִי לֵהֶם לְאֱלֹהִים וְהֵמָּה יִהְיוּ לִי לְעָם: (לג) וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד אִישׁ אֶת רַעְיוֹ וְאִישׁ אֶת אַחֵיו לֵאמֹר דַּעוּ אֶת ה' כִּי כוֹלֵם יַדְעוּ אוֹתִי לְמַקְטִנִּים וְעַד גְּדוֹלָם נְאֻם ה' כִּי אֶסְלַח לְעוֹנֵם וּלְחַטָּאתָם לֹא אֲזַכֵּר עוֹד: ס (לד) כֹּה אָמַר ה' נָתַן שֶׁמֶשׁ לְאוֹר יוֹמָם חֶקֶת יָרַח וְכוֹכָבִים לְאוֹר לַיְלָה רִגְעַת הַיָּם וַיְהִימוּ גְלוֹי ה' צְבָאוֹת שְׁמוֹ: (לה) אִם יִמְשׁוּ הַחֲקִים הָאֵלֶּה מִלְּפָנַי נְאֻם ה' גַּם זָרַע יִשְׂרָאֵל יִשְׁבֹּתוּ מֵהַיּוֹת גּוֹי לְפָנַי כָּל הַיָּמִים: ס (לו) כֹּה אָמַר ה' אִם יִמְדוּ שָׁמַיִם מִלְּמַעְלָה וַיַּחֲקְרוּ מוֹסְדֵי אֶרֶץ לְמַטָּה גַּם אֲנִי אֲמַאֵס בְּכָל זָרַע יִשְׂרָאֵל עַל כָּל אֲשֶׁר עָשׂוּ נְאֻם ה': ס (לז) הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם ה' וּנְבַנְתָּה הָעִיר לְה' מִמְּגֵדֵל חֲנִנְאֵל שְׁעַר הַפְּנֵה: (לח) וַיֵּצֵא עוֹד קוֹה קוֹ הַמִּדְּהָ נִגְדוּ עַל גִּבְעַת גִּרְבִּי וְנִסַּב גְּעַתָּה: (לט) וְכָל הָעַמְּק הַפְּגָרִים וְהַדָּשָׁן וְכָל הַשְּׂרָמוֹת הַשְּׂדֵמוֹת עַד נַחֵל קֶדְרוֹן עַד פְּנַת שְׁעַר הַסּוּסִים מִזֶּרְחָה קֹדֶשׁ לְה' לֹא יִנְתָּשׁ וְלֹא יִהְרַס עוֹד לְעוֹלָם: ס

הפטרה של ר"ה יום ב' - ירמיה ל"א

Haftara 2nd Day Rosh Hashana Jeremiah 31

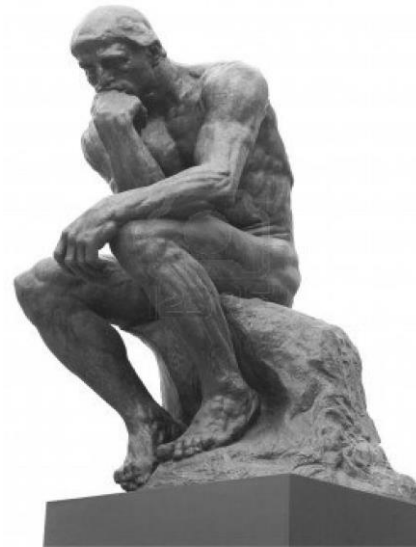
Close reading

Text

Contextuality

Intertextuality

*Main
message
?*

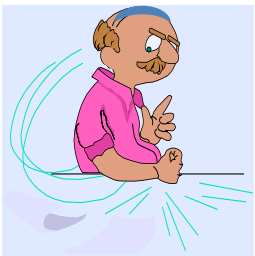




Ilya Repin 1844-1930
*Lamentation of the prophet Jeremiah
 at the ruins of Jerusalem.*



Rembrandt 1606-69:
*Jeremiah lamenting the
 destruction of Jerusalem*



ספרי המקרא ומיקומו של ספר תהלים

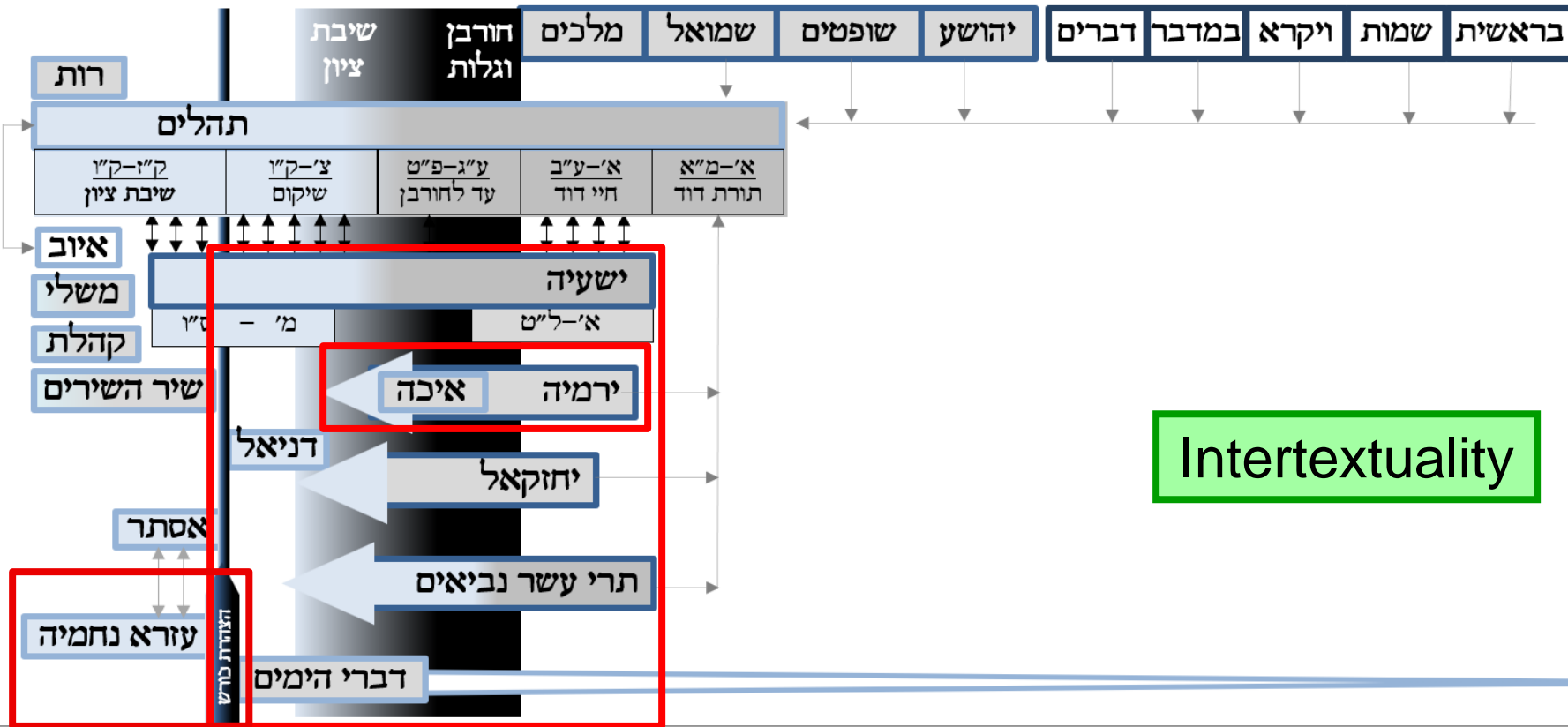
כתובים

נביאים

תורה

בית שני

בית ראשון



Structure of Book of Jeremiah

Contextuality

1-29: Punishment for Israel, other prophets

30-35: Consolation for Israel

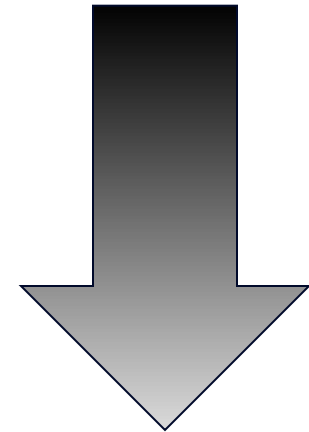
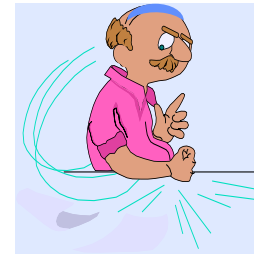
36-45: Biographic material of Jeremiah

46-51: Punishment of other Nations

52: History of Destruction and Exile
(= King II 24, 18 – 25, 30)

ירמיה ל"א

Jeremiah 31



הצדהרת כוראש

עזרא
נחמיה

שיבת
ציון

חורבן
וגלות

Intertextuality

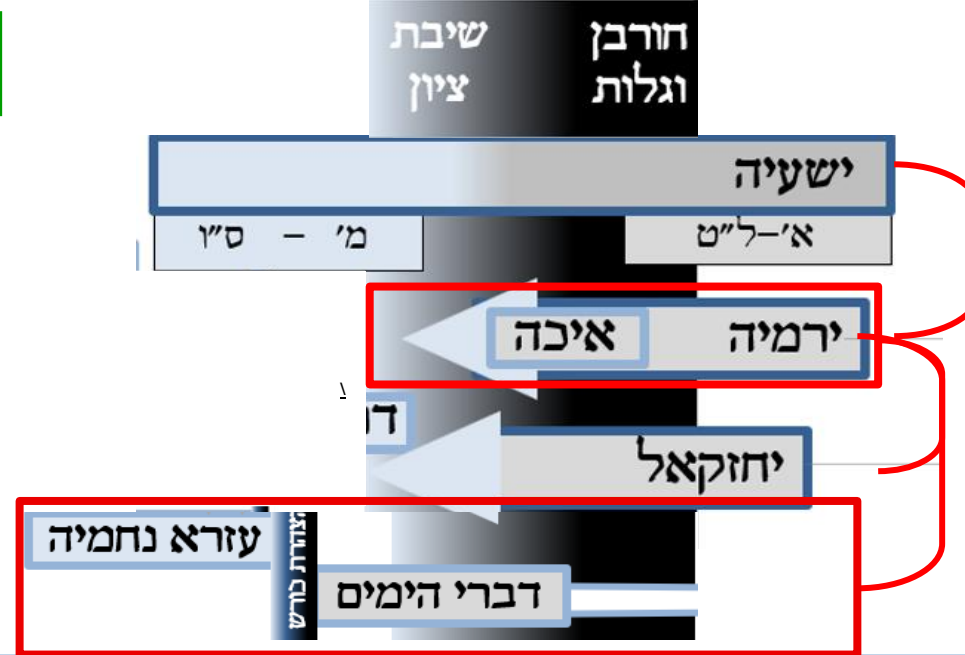
מלכים

דברי
הימים

איכה

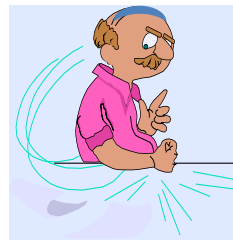
ירמיה

Intertextuality



II Chronicles 36, 20-22: All the **remnants from the sword**, he exiled to Babylonia and they became servants to him and his sons until the reign of the kingdom of Persia. Fulfilling the word of the Lord [as stated] by the mouth of **Jeremiah**, until the land would be repaid for its Sabbaths, all the days of its desolation it rested to complete seventy years. And in the first year of Cyrus king of Persia, with the completion of the word of the Lord by the mouth of **Jeremiah**, the Lord roused the spirit of Cyrus king of Persia and he circulated a proclamation throughout his kingdom and also in writing, saying:

Jeremiah 31 (1)...the people, the survivors of the **sword** ...(6) Lord save Your people, the **remnant** of Israel

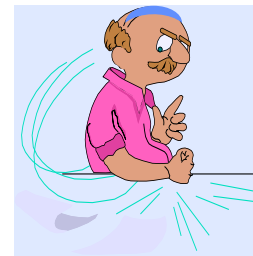


דברי הימים ב ל"ו, כ-כב: וַיְגַל הַשְּׂאֲרִית מִן הַחֶרֶב אֶל בָּבֶל וַיְהִיוּ לוֹ וּלְבָנָיו לְעֲבָדִים עַד מֶלֶךְ מַלְכוֹת פָּרַס: לְמַלְאוֹת דְּבַר ה' בְּפִי יִרְמְיָהוּ עַד רְצַתָּהּ הָאָרֶץ אֶת שַׁבְּתוֹתֶיהָ כָּל יְמֵי הַשָּׁמָה שַׁבְּתָהּ לְמַלְאוֹת שִׁבְעִים שָׁנָה: וּבְשָׁנַת אַחַת לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס לְכָלוֹת דְּבַר ה' בְּפִי יִרְמְיָהוּ הָעִיר ה' אֶת רוּחַ כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס וַיַּעֲבֵר קוֹל בְּכָל מַלְכוֹתוֹ וְגַם בְּמִכְתָּב לֵאמֹר:

ירמיה ל"א (א) ... עם שְׂרִידֵי חֶרֶב...
(ו) הוֹשֵׁעַ ה' אֶת עַמּוֹךְ אֶת שְׂאֲרִית יִשְׂרָאֵל

ירמיהו ל"א: (כו) הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם
 ה' וְזָרַעְתִּי אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת בֵּית
 יְהוּדָה זֶרַע אָדָם וְזֶרַע בְּהֵמָה: (כז) וְהָיָה
 כַּאֲשֶׁר שָׁקַדְתִּי עֲלֵיהֶם לְנִתּוֹשׁ וּלְנִתּוּץ
 וּלְהָרֵס וּלְהַאֲבִיד וּלְהָרֵעַ בֵּן אֶשְׁקֹד
 עֲלֵיהֶם לְבָנוֹת וּלְנִטּוֹעַ נְאֻם ה':

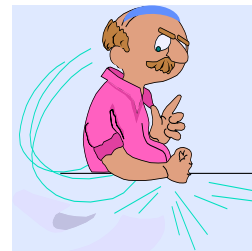
Jeremiah 31: (26) Behold the days are coming
 – the utterance of the Lord – and I will sow
 the house of Israel and the house of Judah
 with the seed of people and the seed of
 animals. (27) It shall be that just as I was
 diligent [shakaditi] in their regard to uproot
 and to smash, to destroy, to eradicate and to
 destroy, so I will be diligent [eshkod] in their
 regard to build and to plant – the utterance of
 the Lord.



Jeremiah 31 (1) So said the Lord: The people, survivors of the sword found favor in the **wilderness**, when Israel was **marching** homeward.

(2) The Lord appeared to me from afar.
And an eternal **love** I **loved** you,
therefore I have drawn you with **kindness**:

	(א) כֹּה אָמַר ה' מֵצֵא חֵן בְּמִדְבָּר עִם שְׂרִידֵי חָרֵב	ירמיהו ל"א
	קִלּוֹן לְהִרְגִיעוּ יִשְׂרָאֵל:	
	(ב) מִרְחֹק ה' נִרְאָה לִי	
	וְאַהֲבַת עוֹלָם אֶהְבֵּתִיךָ	
	עַל כֵּן מִשְׁכַּתִּיךָ חֶסֶד:	



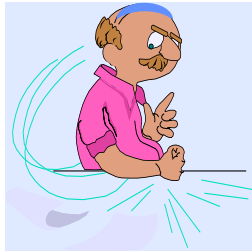
ירמיהו ל"א, ה

כִּי יִשׁ יוֹם קָרָאוּ נֹצְרִים בְּהַר אֶפְרַיִם

קוּמוּ וְנַעֲלֶה צִיּוֹן אֵל ה' אֱלֹהֵינוּ:

Jeremiah 31, 5

For there will be a day when **watchmen** will call on the highlands of Ephraim: **Arise and we will go up** to Zion, to the Lord our God



Intertextuality

בראשית ל"ז, ל.לה: וַיָּשָׁב אֶל אָחָיו וַיֹּאמֶר הַיֶּלֶד אֵינְנוּ וְאֲנִי אָנֹכִי
אֲנִי בָּא: ... וַיִּקְמוּ כָּל בָּנָיו וְכָל בָּנֹתָיו לְנַחֲמוֹ וַיִּמָּאֵן לְהִתְנַחֵם וַיֹּאמֶר
כִּי אֵרָד אֶל בְּנֵי אָבִי אֲבָל שְׂאֵלָה וַיִּבְךְּ אֶתְּוֹ אָבִיו:

He returned to his brothers and said: The boy is not there; and I, where do I go?...all his sons and daughters arose to console him; but he refused to be consoled. He said: for I will descend mourning to the grave, to my son. His father wept for him.

בראשית מ"ד, לד: כִּי אֵיךְ אֶעֱלֶה אֶל אָבִי וְהֵנָּעַר אֵינְנוּ אֶתִּי פֶּן
אֶרְאֶה בָּרַע אֲשֶׁר יִמָּצֵא אֶת אָבִי:

For how will I go up to my father, and the lad is not with me? I cannot go, lest I see the woe that shall find my father.

(יד) כֹּה אָמַר ה' קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תִמְרוּרִים רָחֵל מְבַכָּה עַל בָּנֶיהָ מֵאַנְהָ לְהִנָּחֵם עַל
בָּנֶיהָ כִּי אֵינְנוּ: (טו) כֹּה אָמַר ה' מִנְעֵי קוֹלֶךָ מִבְּכִי וְעֵינֶיךָ מִדְּמָעָה כִּי יֵשׁ שֹׂכֵר לְפַעֲלֶיךָ נֶאֱמַר
ה' וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב: (טז) וַיֵּשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֶךָ נֶאֱמַר ה' וְשָׁבוּ בָנִים לְגִבּוֹלָם:

So said the Lord: A voice is heard in Rama, wailing, bitter weeping, Rachel weeping for her children. She refuses to be consoled, for the children are not here. So said the Lord: Restrain your voice from weeping and your eyes from tears, as there is a reward for your actions – the utterance of the Lord - and they will return from the land of the enemy.



(יב) ... וְהִפַּכְתִּי אֲבָלָם לְשִׂשׂוֹן וְנִחַמְתִּים וְשִׂמַחְתִּים מִיְגוֹנָם:

...I will transform their mourning into gladness, and I will console them and cheer them from their sorrow

(יד) כֹּה אָמַר ה' קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי **תַמְרוּרִים** רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ מֵאֲנָה לְהִנָּחַם עַל בְּנֵיהָ כִּי אֵינָנּוּ: (טו) כֹּה אָמַר ה' מִנְעִי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעֵינַיִךָ מִדְּמָעָה כִּי יֵשׁ שָׂכָר לְפַעֲלֹתֶיךָ נְאֻם ה' וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב: (טז) וַיֵּשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרֵיתֶךָ נְאֻם ה' וְשָׁבוּ בָנִים לְגְבוּלָם:

So said the Lord: A voice is heard in Rama, wailing, **bitter [tamrurim]** weeping, Rachel weeping for her children. She refuses to be consoled, for the children are not here. So said the Lord: Restrain your voice from weeping and your eyes from tears, as there is a reward for your actions – the utterance of the Lord – and they will return from the land of the enemy.

(כ) הַצִּיבִי לְךָ צִיָּנִים שְׂמִי לְךָ **תַמְרוּרִים** שְׂתִי לְבָךְ לְמַסְלָה

דְּרֹךְ הַלַּכְתִּי הִלַּכְתִּי שׁוֹבֵי בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל שָׁבִי אֶל עָרֶיךָ אֵלֶּה:

Establish for you landmarks, place for you **road signs [tamrurim]**, take note of the highway, the route that you went, return maiden of Israel, return to these, your cities.



ירמיהו ל', ז: הוּא כִּי גְדוֹל הַיָּמִים
הַהוּא מֵאֵין כְּמָהוּ וְעַתָּה צָרָה
הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמְנָה יִשָּׁע:



ג ג חייב אדם לברך על הרעה ברעת שלימה ובנפש חפצה כדרך שמברך על הטובה ו כי הרעה לעובדי השם הוא שמחתם וטובתם כיון שמקבל מאהבה מה שגזר עליו השם נמצא שבקבלת רעה זו הוא עובד את השם שהוא שמחה לו :

שוייתי ה' לנגדי תמיד



פרוכת באלון שבות דרום, מוריה אביחיל

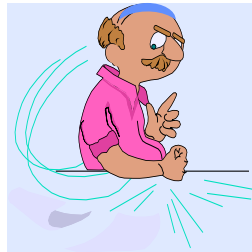
Contextuality

ירמיהו ל"א, טו

כֹּה אָמַר ה' מִנְעֵי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעֵינֶיךָ מִדְּמְעָה
כִּי יֵשׁ שָׂכָר לְפַעֲלֹתֶיךָ נְאֻם ה' וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב:

Jeremiah 21, 15

Thus said the Lord: **Restrain** your voice from weeping, Your eyes from shedding tears; for there is a reward for your labor— declares the Lord: They shall return from the enemy's land.



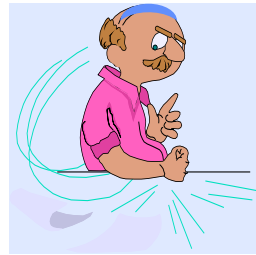
Intertextuality

ירמיהו ל"א, יז

שָׁמוֹעַ שְׁמַעְתִּי אֶפְרַיִם מִתְנַוֵּד יִסְרַתְנִי וְאֶסָר
בְּעֵגֶל לֹא לָמַד הִשְׁיבֵנִי וְאֶשׁוּבָה בִּי אַתָּה ה'
אֱלֹהִי:

Jeremiah 31, 17

I heard Ephraim moaning. You chastised me
and I was chastised, like an untrained calf.
Bring me back to You and I **will return**, for
You are the Lord my God.



(יא) והיתה נפשם... ולא יוסיפו לדאבה

(יג) ורויתי נפש

(יד) תמרורים

(יז) שמוע שמעתי אפרים

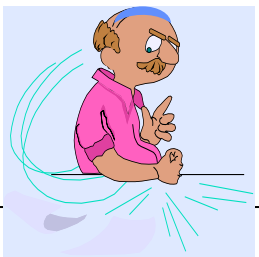
(יז) השיבני ואשובה כי אתה ה' אלהי

(יט) הבן יקיר לי אפרים

(כ) תמרורים

(כד) כי הרויתי נפש עיפה

(כד) וכל נפש דאבה מלאתי



Teshuvah = transformation, psychological and historical turning point

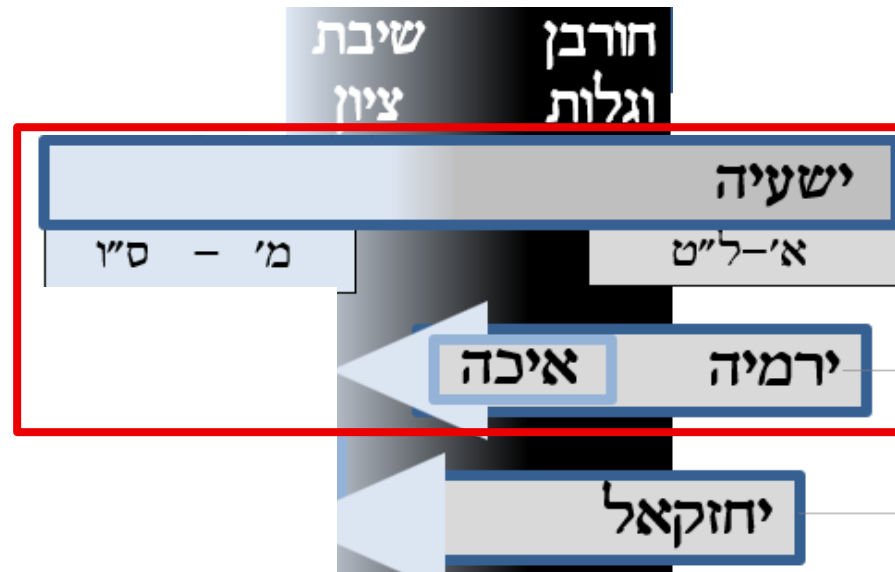
Intertextuality

ירמיהו ל"א, לד

כֹּה אָמַר ה' נָתַן שֶׁמֶשׁ לְאוֹר יוֹמָם חֶקֶת יָרֵחַ וְכּוֹכָבִים
לְאוֹר לַיְלָה רָגַע הַיָּם וַיִּהְיוּ גָלִיו ה' עֲבָאוֹת שְׁמוֹ:

Jeremiah 31, 34

So said the Lord, Who gives the sun for light by day
and the laws of the moon and stars for light by night
Who stirs [roga] up the sea, into roaring waves, the
Lord of hosts is His name.



Intertextuality

ירמיהו ל"א, כח-כט

בַּיָּמִים הָהֵם לֹא יֹאמְרוּ עוֹד אָבוֹת אָכְלוּ בִּסְרֵי
וְשָׁנַי בָּנִים תִּקְהֶינָה: כִּי אִם אִישׁ בַּעֲוֹנוֹ יָמוּת כָּל
הָאָדָם הָאֹכֵל הַבִּסְרֵי תִקְהֶינָה שְׁנָיו: ס

Jeremiah 31, 28-29

In those days they will no longer say: The fathers ate unripe grapes and the children's teeth were damaged. Rather each man will die for his own iniquity, each person who eats unripe grapes, his teeth will be damaged.

חורבן וגלות
שיבת ציון

ישעיה

מ' - ס"ז

א' - ל"ט

ירמיה איכה

יחזקאל

Jeremiah 31 ירמיה ל"א

(ל) הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם ה' וְכָרַתִּי אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת בֵּית יְהוּדָה בְּרִית חֲדָשָׁה: (לא) לֹא כְּבְרִית אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת אֲבוֹתָם בְּיוֹם הִחְזִיקִי בְיָדָם לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר הִמָּה הִפְרוּ אֶת בְּרִיתִי וְאֲנֹכִי בְעַלְתִּי בָם נְאֻם ה': (לב) כִּי זֹאת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֶכְרַת אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַיָּמִים הָהֵם נְאֻם ה' נָתַתִּי אֶת תּוֹרָתִי בְּקֶרְבָּם וְעַל לִבָּם אֶכְתַּבְנָה וְהָיִיתִי לָהֶם לְאֱלֹהִים וְהִמָּה יִהְיוּ לִי לְעָם: (לג) וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת אַחִיו לֵאמֹר דַּעוּ אֶת ה' כִּי כֹלָם יֵדְעוּ אוֹתִי לְמִקְטָנָם וְעַד גְּדוֹלָם נְאֻם ה' כִּי אֶסְלַח לְעֹנָם וְלִחַטָּאתָם לֹא אֶזְכֹּר עוֹד:

(30) Behold, days are coming – the utterance of the Lord - that I will establish a **new covenant** with the house of Israel, and with the house of Judah; (31) not like the covenant that I established with their fathers on the day that I held their hand to take them out of the land of Egypt; that they breached My covenant although I became their master over them - the utterance of the Lord. (32) Rather, this is the covenant that I will establish with the house of Israel after those days – the utterance of the Lord: I will place My Torah within them, and on their heart, I will write it; and I will be their God, and they will be My people. (33) No longer will they teach; each man his neighbor, and each man his brother, saying: Know the Lord. For all of them will know Me, from their smallest to their greatest - the utterance of the Lord; for I will forgive their iniquity, and their sin I will remember no longer.



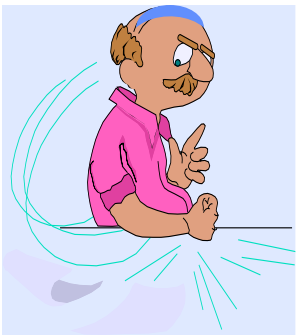
(א) כֹּה אָמַר ה' מֵצֵא חֵן בְּמַדְבַּר עִם שְׂרִידֵי חֶרֶב הַלֹּחֵד לְהַרְגִיעוֹ יִשְׂרָאֵל: (ב) מֵרְחוֹק ה' נִרְאָה לִי וְאֶהְבֵּת עוֹלָם אֶהְבֵּתִיךָ עַל בֶּן מִשְׁכַּתֶּיךָ חֶסֶד: (ג) עוֹד אֲבַנְךָ וּנְבִנִית בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל עוֹד תַּעֲדִי תַפִּיךָ וַיֵּצֵאת בְּמַחֹל מִשְׁחָקִים: (ד) עוֹד תִּטְעִי כְרָמִים בְּהָרֵי שְׁמֶרוֹן נִטְעוּ נִטְעִים וַחֲלָלוּ: (ה) כִּי יֵשׁ יוֹם קָרָאוּ נֹצְרִים בְּהָר אֶפְרַיִם קוֹמוּ וְנַעֲלֶה צִיּוֹן אֵל ה' אֱלֹהֵינוּ: פ (ו) כִּי כֹה אָמַר ה' רִנּוּ לִיעֲקֹב שְׂמַחַה וְצַהֲלוּ בְּרֹאשׁ הַגּוֹיִם הַשְׁמִיעוּ הַלְלוּ וְאָמְרוּ הוֹשֵׁעַ ה' אֶת עַמְּךָ אֶת יִשְׂרָאֵל: (ז) הֲנִנִי מִבֵּיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ צָפוֹן וּקְבַצְתִּים מִיַּרְדֵּן אֶרֶץ בְּסָ עוֹר וּפֶסֶח הָרֶה וַיִּלְדֹת יַחַדוּ קָהֵל גְּדוֹל יֹשְׁבוֹ הַנְּהָ: (ח) בְּכַבִּי יָבֹאוּ וּבִתְחִנּוּנִים אוֹבִילִם אוֹלִיכִם אֵל נַחֲלֵי מִים בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל לֹא יִכְשְׁלוּ בָּהּ כִּי הֵייתִי לִישְׂרָאֵל לֵאב וְאֶפְרַיִם בְּכָרִי הוּא: ס (ט) שָׁמְעוּ דְבַר ה' גּוֹיִם וְהִגִּידוּ בְּאֵיִם מִמֶּרְחָק וְאָמְרוּ מִזְרַח יִשְׂרָאֵל יִקְבְּצֵנוּ וְשָׁמְרוּ כִּרְעָה עֲדָרוֹ: (י) כִּי פָדָה ה' אֶת יַעֲקֹב וַיִּצְאֵל מִיַּד חֶזֶק מִמֶּנּוּ: (יא) וַיָּבֹאוּ וְרִנְנוּ בְּמָרוֹם צִיּוֹן וְנִהְרָו אֵל טוֹב ה' עַל דָּגָן וְעַל תִּירֵשׁ וְעַל יִצְהָר וְעַל בְּנֵי צֹאן וּבִקְרָ וְהִיתָה נֶפֶשׁ בְּגֵן רוּחַ וְלֹא יוֹסִיפוּ לְדַאֲבָה עוֹד: (יב) אַז תִּשְׂמַח בְּתוֹלָה בְּמַחֹל וּבַחֲרִים וּזְקֻנִים יַחַדוּ וְהִפְכַתִּי אֲבָלָם לִשְׂשׂוֹן וְנַחֲמַתִּים וְשִׂמְחַתִּים מִיָּגוֹם: (יג) וְרוּיִתִי נֶפֶשׁ הַכְּהֻנִּים דָּשָׁן וְעַמִּי אֶת טוֹבִי יִשְׁבְּעוּ נְאֻם ה': ס (יד) כֹּה אָמַר ה' קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רַחֵל מִבְּכָה עַל בְּנֵיהָ מֵאַנְהָ לְהַנְחִים עַל בְּנֵיהָ כִּי אֵינְנוּ: ס (טו) כֹּה אָמַר ה' מִנְעִי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעֵינֶיךָ מִדִּמְעָה כִּי יֵשׁ שֹׁכֵר לְפַעֲלֶתְךָ נְאֻם ה' וְשׁוֹבֵי מֵאֶרֶץ אוֹיֵב: (טז) וַיֵּשׁ תַּקְוָה לְאַחֲרִיתֶךָ נְאֻם ה' וְשׁוֹבֵי בָנִים לְגִבּוֹלָם: ס (יז) שְׁמוֹעַ שְׁמַעְתִּי אֶפְרַיִם מֵתַנּוּדָד יִסְרַתְנִי וְאוֹסֵר כְּעַגֵּל לֹא לְמַד הַשִּׁבְנִי וְאַשׁוּבָה כִּי אֶתָּה ה' אֱלֹהֵי: (יח) כִּי אַחֲרֵי שׁוֹבֵי נַחֲמַתִּי וְאַחֲרֵי הַוֹדְעֵי סַפְקַתִּי עַל יַרְדֵּן בְּשִׁתִּי וְגַם נִכְלַמְתִּי כִּי נִשְׂאֵתִי חֲרַפְתִּי נְעוּרֵי: (יט) הַבֵּן יִקְרֵי לִי אֶפְרַיִם אִם יֶלֶד שְׁעִשְׁעִים כִּי מֵדֵי דַבְרֵי בּוֹ זָכַר אֲזַכְרֶנּוּ עוֹד עַל בֶּן הַמּוֹ מַעִי לֹו רַחֵם אֲרַחֲמֶנּוּ נְאֻם ה': ס (כ) הַצִּיבִי לְךָ צִינִים שְׁמִי לְךָ תַמְרוּרִים שְׁתִּי לְבָבְךָ לְמַסְלָה דֶרֶךְ הַלְכַתִּי הִלְכַתִּי שׁוֹבֵי בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל שׁוֹבֵי אֵל עֲרִיף אֱלֹהֵי: (כא) עַד מְתִי תִתְחַמְקִין הַבַּת הַשׁוֹבְבָה כִּי בָרָא ה' חֲדָשָׁה בְּאֶרֶץ נִקְבָה תִסּוּבֵב גִּבְר: ס (כב) כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד יֵאמְרוּ אֶת הַדְּבָר הַזֶּה בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וּבְעָרֶיהָ בְּשׁוֹבֵי אֶת שְׁבוֹתָם יִבְרַכְךָ ה' נוֹה צֶדֶק הַר הַקֹּדֶשׁ: (כג) וַיִּשְׁבּוּ בְּהַ יְהוּדָה וְכָל עָרֵיהָ וְכָל נֶפֶשׁ דְּאָבָה מְלֵאֲתֵי: (כד) עַל זֹאת הַקִּיצְתִּי וְאַרְאָה וּשְׁנַתִּי עֲרֵבָה לִי: ס (כו) הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם ה' וְזִרְעַתִּי אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת בֵּית יְהוּדָה זֶרַע אָדָם וְזֶרַע בְּהֵמָה: (כז) וְהָיָה כַּאֲשֶׁר שָׁקַדְתִּי עֲלֵיהֶם לְנַתּוֹשׁ וּלְנַתּוֹץ וּלְהַרְסֵם וּלְהַאֲבִיד וּלְהַרְעֵם כֵּן אֲשַׁקֵּד עֲלֵיהֶם לְבָנוֹת וּלְנִטּוֹעַ נְאֻם ה': (כח) בְּיָמִים הֵּם לֹא יֵאמְרוּ עוֹד אֲבוֹת אֲכָלוּ בֶסֶר וּשְׁנֵי בָנִים תַּקְהִינָה: (כט) כִּי אִם אִישׁ בְּעוֹנוֹ יָמוֹת כָּל הָאָדָם הָאֲכָל הַבֶּסֶר תַּקְהִינָה שְׁנָיו: ס (ל) הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם ה' וְכִרְתִּי אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת בֵּית יְהוּדָה בְּרִית חֲדָשָׁה: (לא) לֹא כְּבְרִית אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת אֲבוֹתָם בְּיוֹם הַחֲזוּקִי בְיָדָם לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר הֵמָּה הִפְרוּ אֶת בְּרִיתִי וְאֲנֹכִי בְּעַלְתִּי בְּסָ נְאֻם ה': (לב) כִּי זֹאת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֲכַרְתֵּם אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַיָּמִים הֵּם נְאֻם ה' נָתַתִּי אֶת תּוֹרַתִּי בְּקֶרֶבְסִי וְעַל לִבִּי אֲכַתְּבֶנָה וְהֵייתִי לֵהֶם לְאֱלֹהִים וְהֵמָּה יִהְיוּ לִי לְעָם: (לג) וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד אִישׁ אֶת רַעְיוֹ וְאִישׁ אֶת אַחֵיו לֵאמֹר דַּעוּ אֶת ה' כִּי כוֹלָם יִדְעוּ אוֹתִי לְמַקְטָנִם וְעַד גְּדוֹלָם נְאֻם ה' כִּי אֶסְלַח לְעוֹנָם וְלַחַטָּאתָם לֹא אֲזַכֵּר עוֹד: ס (לד) כֹּה אָמַר ה' נָתַן שֶׁמֶשׁ לְאוֹר יוֹמָם חֶקֶת יָרַח וְכוֹכָבִים לְאוֹר לַיְלָה רִגְעַ הַיָּם וַיְהִימוּ גְלוֹי ה' צְבָאוֹת שְׁמוֹ: (לה) אִם יִמְשׁוּ הַחֲקִים הָאֵלֶּה מִלְּפָנַי נְאֻם ה' גַּם זֶרַע יִשְׂרָאֵל יִשְׁבְּתוּ מֵהַיּוֹת גּוֹי לְפָנַי כָּל הַיָּמִים: ס (לו) כֹּה אָמַר ה' אִם יִמְדוּ שָׁמַיִם מִלְּמַעְלָה וַיַּחְקְרוּ מוֹסְדֵי אֶרֶץ לְמַטָּה גַּם אֲנִי אֲמַאֵס בְּכָל זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַל כָּל אֲשֶׁר עָשׂוּ נְאֻם ה': ס (לז) הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם ה' וּנְבִנְתָה הָעִיר לְה' מִמְּגִדֵל חֲנִנְאֵל שְׁעַר הַפְּנֵה: (לח) וַיֵּצֵא עוֹד קוֹה קוֹ הַמְּדָה נִגְדוּ עַל גִּבְעַת גִּרְבִּי וְנִסַּב גְּעַתָּה: (לט) וְכָל הָעַמְּק הַפְּגָרִים וְהַדָּשָׁן וְכָל הַשְּׂרָמוֹת הַשְּׂדֵמוֹת עַד נַחֵל קְדָרוֹן עַד פְּנַת שְׁעַר הַסּוּסִים מִזְרַחָה קֹדֶשׁ לְה' לֹא יִנְתָּשׁ וְלֹא יִהְרַס עוֹד לְעוֹלָם: ס

מזרה ישראל יקבצנו פירוש של אברבנאל על שנת גירוש ספרד

“He Who scattered Israel will gather it” - Abarbanel’s interpretation for the date of the expulsion from Spain

Jeremiah 31, 9: Hear the word of the Lord, nations, and tell it in the distant lands and say: He Who **scattered** Israel will **gather** it and safeguard it, like a shepherd watching over his flock.

ירמיהו ל"א, ט: שִׁמְעוּ דְבַר ה' גוֹיִם וְהַגִּידוּ בְּאֵיִם מִמְּרָחֵק
וְאָמְרוּ מִזְרַה יִשְׂרָאֵל יִקְבְּצֵנוּ וְשָׁמְרוּ כְרֵעָה עֲדָרוֹ



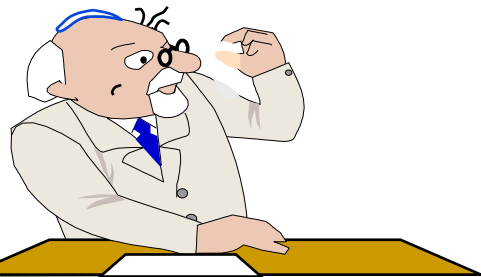
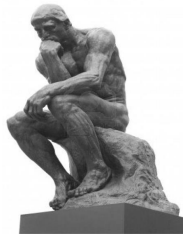
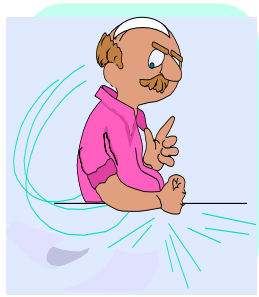
Close reading:

Text

Contextuality

Intertextuality

Summary



Teaching
Tanach
Jewish Prayer



Talmud Megila 31a:

On Rosh Hashana...the haftara
'Ephraim is a dear son to me'
(Jeremiah 31) is read

מסכת מגילה ל"א ע"א:

בראש השנה ... ומפטירין
'הבן יקיר לי אפרים...' (ירמיה ל"א)

Rashi: Ephraim is a dear son to me, because "I constantly remember him, I will have compassion on him."

רש"י: הבן יקיר לי אפרים - משום 'זכור אזכרנו רחם ארחמנו'.

Bigdei Yesha (Orach Chaim paragraph 601, 1)
And we can also learn that according to most of the interpreters of the midrash regarding the final redemption that will be speedily in our days, the reason for reading this haftara is to fulfill the verse 'I remember him ceaselessly' for us and decree for us on this Rosh Hashana that it will be a year of redemption. Amen, may it be His will.

בגדי ישע (או"ח סי' תר"א, א)
ועי"ל שיש רוב מפרשים במדרש דקאי אגאולה אחרונה שיהיה במהרה בימינו, לכך קורין כדי לקיים בנו מקרא שכתוב 'זכור אזכרנו עוד' ויגזור עלינו בר"ה הזו שנת גאולה אכ"ר:

Teshuva – key word (noted 12 times in the chapter)

"תשובה" – מילה מנחה (12 בפרק)

An existential and positive turn of Yirmiyahu's prophecies within his book and the historical context of exile-redemption

'Previously, this person was hated by God, disgusting, far removed, and abominable. Now, he is beloved and desirable, close, and dear...' (Rambam Hilchot Teshuva 7,6)



תפנית קיומית וחיובית של נבואות ירמיה
בתוך ספרו ובהקשר ההיסטורי של גלות-גאולה

"אמש היה זה שנאו לפני המקום משוקץ ומרוחק ותועבה, והיום הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד..."
(רמב"ם הלק תשובה פ"ז ה"ו)



Rabbi Jay & Ilana Kelman



Teshuva in Tanakh

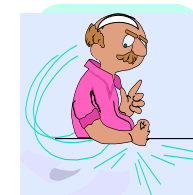
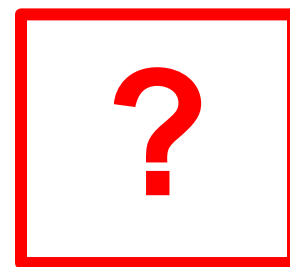
Haftarot & Torah Reading of Yamim Noraim

Sept 8: Book of Yonah
Haftarah for Minchah on Yom Kippur

Sept 15: Parashat Teshuvah
Devarim 30, 1-10.
Parashat HaShavua, last Shabbat of 5782

Sept 22: Yirmeyahu 31
Haftara for Rosh Hashanah

Sept 29: Hoshea 14, 2-10
Haftarah for Shabbat Shuvah



Intertextuality

Contextuality

Text



Teaching Jewish Prayer

www.tefilah.org

Beni Gesundheit

Beni.gesundheit@tefilah.org

Susan Suna, Audrey Samuels